

Δρ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Θ. ΧΙΖΑΡΗΣ

Ελληνικά Παραδοσιακά Κάλαντα

για Κιθάρα



ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Αφορμή για το παρόν βιβλίο στάθηκε μια έρευνα - project που πραγματοποιήθηκε παλαιότερα, όταν ακόμα υπηρετούσα ως καθηγήτης μουσικής στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση Καβάλας. Είχαμε βρει μαζί με τα παιδιά τα λόγια και τις μουσικές από κάλαντα διαφόρων περιοχών της όμορφης πατρίδας μας, ενώ μαζί και με το τραγούδι ανακαλύπταμε και τα ιδιαίτερα έθιμα της κάθε περιοχής.

Ο πλούτος των ελληνικών παραδοσιακών καλάντων είναι πραγματικά αστείρευτος, έπρεπε όμως να γίνουν επιλογές για το παρόν βιβλίο, ώστε αφ'ενός να υπάρχει ποικιλία, αφ'ετέρου να κρατηθεί σε ένα λογικό μέγεθος. Το βιβλίο αυτό προορίζεται όμως για όλα τα παιδιά, που στην αρχή της σπουδής τους στην κιθάρα, ανυπομονούν να παίξουν την περίοδο των Χριστουγέννων τις αγαπημένες μελωδίες. Και πιστεύω ακράδαντα ότι θα αγαπήσουν και πολλές ακόμα που υπάρχουν εδώ μέσα, που ενδεχομένως δεν γνωρίζουν. Το τεχνικό επίπεδο εσκεμμένως βρίσκεται στο επίπεδο της προκαταρκτικής.

Τα ελληνικά παραδοσιακά κάλαντα λοιπόν είναι τραγούδια, τα οποία λέγονταν, όπως και σήμερα άλλωστε, με αντίτιμο τρόφιμα (φιλέματα) ή χρήματα. Η λέξη «κάλαντα» προέρχεται από το λατινικό καλαντάρι που σημαίνει ημερολόγιο. Τα κάλαντα έχουν κατά κανόνα ευχετικό, αφηγηματικό και διδακτικό χαρακτήρα.

Για μεγαλύτερη ευκολία, τα κάλαντα που περιλαμβάνονται στο παρόν βιβλίο χωρίζονται σε τρεις ομάδες:

- ♦ στα κάλαντα των Χριστουγέννων,
- ♦ στα κάλαντα της Πρωτοχρονιάς και
- ♦ στα κάλαντα των Φώτων.

Περιλαμβάνονται και τα λόγια (αν και υπάρχουν διαφοροποιήσεις κατά περίπτωση), ενώ υπάρχει και μια προτεινόμενη δακτυλοθεσία έχοντας κατά νου τον αρχάριο σπουδαστή.

Κωνσταντίνος Χίζαρης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σελίδα

Κάλαντα των Χριστουγέννων

Πελοποννήσου-Μωραΐτικα («Χριστούγεννα Πρωτούγεννα»)	7
Κρήτης («Καλήν εσπέραν άρχοντες»)	8
Κέρκυρας («Σήμερο μάγοι έρχονται»)	9
Προποντίδος («Χριστούγεννα Πρωτούγεννα»)	10
Θράκης («Χριστούγεννα Πρωτούγεννα»)	11
Κύπρου («Καλήν εσπέραν θα σας πω»)	12
Κεφαλλονιάς («Καλήν εσπέραν άρχοντες»)	13
Ανατολικής Ρωμυλίας-Θράκης («Χριστός Γεννάται»)	14
Πόντου	15
Πανελλήνια («Καλήν ημέραν άρχοντες»)	16

Κάλαντα της Πρωτοχρονιάς

Χίου	18
Μακεδονίας («Έρθε πάλι νέο έτος»)	20
Φούρνων Ικαρίας («Άγιος Βασίλης έρκεται»)	21
Αμοργού	22
Πανελλήνια («Αρχιμηνιά κι Αρχιχρονιά»)	23

Κάλαντα των Φώτων (Θεοφάνια)

Θεσσαλίας	25
Καλύμνου	26
Πανελλήνια («Σήμερα τα Φώτα και ο Φωτισμός»)	27
Λίγα λόγια για το συγγραφέα	28

Κάλαντα
Χριστουγέννων





Πελοποννήσου (Μωραϊτικά)

GUITAR

Κωνσταντίνος Χιζάρης

Χριστούγεννα Πρωτούγεννα πρώτη γιορτή του χρόνου
για βγάτε, διέτε, μάθετε πως ο Χριστός γεννιέται.
Γεννιέται κι ανατρέφεται στο μέλι και στο γάλα,
το μέλι τρων οι άρχοντες, το γάλα οι αφεντάδες
και το μελισσοβότανο το λούζονται οι κυράδες.

Εμείς εδώ δεν ήρθαμε να φάμε και να πιούμε,
μόνο σας αγαπούσαμε κι ήρθαμε να σας δούμε.
Δώστε μας τον κόκορα, δώστε μας και την κότα,
δώστε μας και πέντε-έξι αυγά, να πάμε σ'άλλη πόρτα.

Εδώ που τραγουδήσαμε πέτρα να μη ραΐσει
κι ο νοικοκύρης του σπιτιού χρόνους πολλούς να ζήσει.